

MIJN SCHRIJVEN D.D. 25 oktober 2020 AAN DE GEMEENTE INZAKE HET PLAATSEN VAN BIJENKASTEN OP HET VOORMALIGE SCHOOLTERREIN AAN DE ZWEMMERSLAAN

Een bizar idee om op het voormalige schoolterrein aan de Haarlemse Zwemmerslaan, in het kader van Schalkwijk Aan Zet, bijenkasten op het terrein te plaatsen. Honingbijen zijn de huisdieren van imkers en voedselconcurrenten voor onze wilde bijen. Van de ca. 600 wilde soorten zijn er in ons land inmiddels 200 uitgestorven en 200 staan aan de rand van de afgrond. Er is een insectencrisis gaande en derhalve draagt het plan niet bij aan het herstel. Het zou, zolang de crisis gaande is, een goed besluit zijn om tot dan geen vergunningen meer af te geven voor bijenkasten.

*Als de gemeent Haarlem de ernstige achteruitgang van de biodiversiteit in haar gemeente serieus neemt, is het steunen van een dergelijk plan een gotspe.
Ik raad u dan ook ten sterkste aan om het plan te schrappen.*

Het terrein ontwikkelt zich nu op een natuurlijke wijze en ik zie de flora en fauna daar gebruik van maken. De flora is weelderig en het aantal diersoorten neemt nog steeds toe. Helaas is een deel van die weelde reeds vernietigd door een tiental mini huisjes met tuintjes, hetgeen een 'duurzaam project' genoemd wordt. Het is een bewijs dat de gemeente Haarlem nog enige scholing nodig heeft over het begrip duurzaam. Duurzaamheid moet leiden tot het herstel van ons ecosysteem en dat van alle organismen met wie wij dat systeem delen. Denk daar maar eens goed over na.

Verder is het niet nodig om de imkerij tot educatief project te maken. Beter zou het zijn om de inheemse wilde bijen tot lesproject te maken. Daarnaast heeft NME Haarlem een bijenstal en leskisten waar de honingbij voor het onderwijs en de jeugd al aandacht krijgt. Dus schrappen dat plan!

DE REACTIE VAN DE STADSECOLOOG OP MIJN SCHRIJVEN

Niet om belerend te zijn, maar om de info te delen met collega's, heb ik mijn antwoord in bijgaande document verrat.

Ik deel je zorgen i.h.a. over de ontwikkeling van de wilde bij, maar ik denk dat die ook weer niet zo zwaar wegen dat een dergelijk voorstel voor een kast moet worden afgewezen.

*Met vriendelijke groet,
Sjoerd Andela,
Stadsecoloog.*

Beste Sjoerd,

Mijn schrijven aan de gemeente Haarlem d.d. 25 oktober, inzake het plan om honingbijenkasten te plaatsen op het voormalige schoolterrein aan de Haarlemse Zwemmerslaan, is te impulsief geschreven door de woede die spontaan in mij opkwam na het lezen van het plan. Dat is wellicht de reden dat je jouw antwoord begint met 'Niet om belerend te zijn'. Belerend (egocentrische, rechtlijnig en pedant), mocht je daarmee ook doelen op mijn epistel, is mijn verhaal echter niet. Mijn gevecht tegen de voortgaande vernietiging van de biodiversiteit voer ik om ons land leefbaar te houden voor toekomstige generaties. Het zal mijn tijd wel uitduren. Egocentrisch is het dus geenszins. Rechtlijnig en pedant is het eveneens niet. Wie zich wil verdiepen in de levenscycli van de organismen met wie wij ons ecosysteem delen (en waar wij voor ons bestaan aan danken), de natuurhistorie en de schade die de mens aan zijn leefomgeving heeft aangericht, komt zonder twijfel eveneens tot mijn conclusie.

Mijn impulsiviteit heeft verder niet alleen tikfouten veroorzaakt, maar, wonderlijk genoeg, ook een fout

in de genoemde cijfers inzake onze wilde bijen. Dat las ik pas na verzending. Die hadden als volgt moeten zijn: 'ons land kende 260 soorten waarvan 1/3 is uitgestorven en 1/3 op de nominatie staat om uit te sterven'. Dit wil ik graag nog even meegeven aan jou en het gemeentebestuur, aan wie ik dit schrijven eveneens stuur.

Jouw antwoord heeft mij geenszins overtuigd van mijn ongelijk. Daarom hierbij een reactie. Die, en de context waarin ik het wil plaatsen, is echter te lang voor een mailtje. Daarom heb ik mijn visie als bijlage meegestuurd. Maar ook omdat ik zo langzamerhand genoeg heb van de doofheid van veel ambtenaren en van hen die direct betrokken zijn bij het Haarlemse groenonderhoud. Naar mijn gevoel is er bij beide een gemis aan inzet om serieus iets te willen doen aan de tanende biodiversiteit in onze stad. Het lijkt er sterk op dat mijn adviezen bewust worden genegeerd. Als dat zo is, is dat omdat men mij vervelend vindt? Zo ja, prevaleert dat boven de inzet om de kwaliteit van leven voor alle organismen in de stad, mens en natuur, te verbeteren? Is dat allemaal niet zo, waarom worden mijn adviezen dan in de wind geslagen? Mijn onderhoudsvoorstellen zijn van dien aard dat het beheer uiteindelijk goedkoper is. Het gaat namelijk om extensief beheer en daar vaart de biodiversiteit alleen maar wel bij. Niet zelf bedacht, maar algemeen erkend.

Naast mijn reactie op het bijenplan in Schalkwijk, geef ik daarom nog een keer mijn adviezen om te komen tot verbetering van de biodiversiteit in de stad. Door de complexiteit van de materie is de bijlage lang; dat besef ik goed. Mijn hoop is, gelet op het belang van wijziging van het groenbeheer, dat ook politici, die duurzaam willen denken en doen de moeite zullen nemen om de bijlage geheel te lezen en niet alleen de conclusie.

VOEDSELCONCURRENTIE DOOR DE HONINGBIJ

Als oud collega weet ik dat de stadsecoloog een wetenschappelijke opleiding heeft genoten. Dan moet hij weten dat het noemen van slechts een bron, tenzij niet meer te vinden is, niet het resultaat kan zijn van een gedegen literatuuronderzoek. Dat heeft meer iets weg van het zoeken naar zijn gelijk, ook al is die onjuist. Er is, ook na zijn aangehaalde artikel uit 2007, veel meer onderzoek gedaan aan de exotische Honingbij als voedselconcurrent voor inheemse geleedpotigen die stuifmeel en nectar behoeven voor hun voortbestaan. De publicaties van na 2007 zullen aantonen dat er wel degelijk grote voedselconcurrentie bestaat tussen het exotische huisdier van de imker en onze wilde inheemse geleedpotigen.

Honingbijen hebben een beperkte actieradius, maar die is doorgaans groter dan die van de wilde ongewervelden; met name die van de kleine tot zeer kleine soorten. Het plaatsen van kasten op het voormalige schoolterrein aan de Zwemmerslaan gaat derhalve ten koste van vele geleedpotigen, o.a. van de wilde bijen(soorten) die daar leven. Het is daarom absoluut een slecht idee om op die locatie bijen te gaan houden. Vooral imkers beweren ten onrechte dat hun huisdieren belangrijk zijn voor onze flora en dan vooral voor de commerciële gewassen, zoals ons fruit. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat onze wilde bijensoorten hetzelfde kunnen presteren. Het zijn vooral de inkomsten uit de imkerij die het beeld van de bijenhouders vertroebelen.

REEDS 246 HA GROEN ECOLOGISCH BEHEERD

In het antwoord van Andela op mijn ingezonden verzoek om af te zien van het plaatsen van bijenvolken aan de Zwemmerslaan en voorlopig een stop te zetten op het afgeven van nieuwe vergunningen voor het plaatsen van kasten, ongeacht waar binnen de gemeentegrenzen, schrijft de stadsecoloog dat dat niet nodig is. Haarlem heeft 246 ha Haarlems ecologisch beheerd groen en dat moet volgens hem voldoende zijn om voedselconcurrentie en derhalve schade aan de biodiversiteit te voorkomen.

Het door hem genoemde oppervlak toont aan dat zijn denken over de verbetering van de biodiversiteit in onze stad te beperkt is. Wat is 246 ha op een stadsoppervlak van de 3209 ha. De Haarlemmer Hout is 44,2 ha, het Poelbroekpark 15 ha en de Hekslootpolder 163 ha. Dat zijn verspreid liggende plekken

waarvan de gemeente stelt dat zij ecologisch beheerd worden en als ik me niet vergis behoren daar ook de Bolwerken bij. Los van de laatst genoemde locatie blijft er nog slechts 23,8 ha over waar nog wel gemaaid wordt, maar minder vaak dan de rest van het groen. Dat wordt ecologisch beheer genoemd.

Van het voorgaande ben ik zeker niet onder de indruk en de spreiding van die gebieden is van dien aard, dat de waarde voor de biodiversiteit in de stad heel beperkt is; dan druk ik me nog positief uit.

Zoals ik hiervoor al schreef is de actieradius van geleedpotigen, en andere ongewervelden, zeer klein. Uitwisseling tussen de genoemde gebieden is derhalve alleen mogelijk als er een ecologisch waardevolle infrastructuur gerealiseerd wordt tussen de genoemde gebieden en daar ontbreekt het aan in Haarlem. De opmerking van de stadsecoloog dat het ecologisch beheerde gebied voldoende is om de honingbijen en de inheemse geleedpotigen te voorzien van voedsel en andere noodzaken voor hun voortbestaan, deel ik derhalve geenszins.

Daarom blijf ik bij mijn advies om geen vergunning af te geven voor plaatsing van bijenkasten aan de Zwemmerslaan en het afgeven van nieuwe vergunningen aan imkers.

TINY HOUSES

Over dit project heb ik, al dan niet ironisch, meermalen geventileerd dat de duurzaamheid daarvan mij ontgaat. De tuin rond het Linnaeuscollege, de voormalige school aan de Zwemmerslaan, is ooit in onderhoud geweest bij de gemeente Haarlem. De toenmalige 'wijkbeheerder groen', Aad van de Gulik, had ecologisch inzicht en daarmee die buitenruimte ingericht en onderhouden. Hij creëerde niet alleen gradiënten, maar zaaide en plantte daar inheemse gewassen. Het was een ecologisch pareltje in Molenwijk. Na de sloop van de school hebben de restanten van de tuin gezorgd voor een weelderige inheemse flora op het braakliggende terrein. Veel plantensoorten wisten zich daar namelijk te handhaven en trokken vele soorten geleedpotigen aan en dien ten gevolge ook vogels. Natuurlijk wordt het in de toekomst bebouwd, maar tot die tijd kan het een belangrijke bijdrage leveren aan de sterk tanende biodiversiteit in Haarlem.

Het toont verder ook aan dat vergrassing veroorzaakt wordt door het bewust inzaaien van vooral cultuurvormen van al dan niet exotische grassoorten die tegen een stootje kunnen en dermate zodevormend zijn, dat ze de inheemse flora verdringen. De genoemde zodevorming wordt gestimuleerd door het maaibeleid. Een van die grassoorten is het Engels raaigras. Oorspronkelijk uit Zuid-Europa afkomstig en via Engeland naar ons gekomen. Boeren gebruiken dit gras omdat het licht verteerbaar is voor het vee, rijk is aan eiwit (stimuleert de melkproductie) en omdat het in de hooilanden de inheemse flora verdringt. Dat daarnaast het melkvee chronisch aan de diarree is wordt om economische redenen op de koop toe genomen.

Maar ik had het over het voormalige schoolterrein. Dat nu juist dat terrein gekozen wordt voor het plaatsen van de Tiny Houses geeft mij het gevoel dat er onvoldoende ecologische kennis, en derhalve onvoldoende kennis van duurzaamheid, bestaat bij de Haarlemse groenbeleidsmakers en de politiek. Dat men, als het gaat om duurzaam wonen tegenwoordig tot meer in staat is dan hetgeen die huisjes willen aantonen, daar wil ik het niet over hebben. Maar wel over hun aanwezigheid versus de ecologische waarde van het terrein en het duurzaam denken en doen van de bewoners en Spaarnelanden.

Inmiddels is een groot deel van het inheemse groen verdwenen onder een negental huisjes en zijn voor nog meer huisjes reeds funderingspalen geslagen. De bewoners hebben een parkeerplaats gekregen voor hun auto's, die geen van alle elektrisch worden aangedreven of een hybride motor hebben. Er zijn tuintjes aangelegd, er bestaat een plan om op ecologische wijze groenten te gaan verbouwen, er liggen betontegels klaar om delen te bestraten en er is reeds een terrasverwarming geplaatst die op gas werkt. Zeer kort geleden sprak ik een medewerker van Spaarnelanden die foto's aan het maken was van de begroeiing op het terrein. Op mijn vraag waarom hij dat deed kreeg ik als antwoord dat gezien moet worden welke bomen gesnoeid of verwijderd moeten worden, zodat de nieuw te plaatsen huizen voldoende in de zon staan voor hun zonnepanelen. Bij een duurzaam project verwacht ik dat men eerst

Kortom, schijn bedriegt. Het is geen duurzaam project. En als er dan nu ook nog overwogen wordt om Honingbijen los te laten op het terrein en daar ecologisch te gaan tuinieren, snappen de bewoners, de gemeente en Elan absoluut niets van duurzaamheid.

Als de overheden het hebben over duurzaamheid, gaat het steevast over zonnepanelen, elektrisch rijden, autoluwe binnensteden, energietransitie, biomassacentrales, zwerfafval op zee en op het land, de beheersing van de CO₂ uitstoot, het stijgen van de zeespiegel etc. De biodiversiteit wordt amper genoemd omdat maatregelen tot herstel lastig lijken bij de bouwplannen en wijzigingen van de infrastructuur. De economie wint het dan van het welzijn van de burgers. De natuur kan namelijk wel buiten hen maar de burger niet zonder de natuur. Om dat beeldend te maken zeg ik wel eens: de

politiek en de ambtenarij zijn het hok aan het schoonmaken maar vergeten (bewust) de dieren te voeden.

Om het voorgaande te onderbouwen gebruik ik graag de uitspraak van een gemeentelijke communicatiemedewerker. Op de vraag waarom de stadsecoloog lager ingeschaald staat dan de stadsarchitect, zoals bleek uit de wervingsadvertentie, kwam letterlijk het antwoord dat de stadsecoloog minder belangrijk is. Duurzaamheid wordt dus te dun uitgelegd in het voordeel van de economie. Het zou goed zijn als de gemeentelijke visie ten aanzien van duurzaamheid aanzienlijk verbreed wordt, vooral bij hen die daar ambtelijk mee bezig zijn.

Die laatste regel schrijf ik niet voor niets. Het gemeentebestuur bestuurt op hoofdlijnen en de ambtenarij gaat over de details; controle blijft doorgaans achterwege en ambtenaren mogen niet direct in contact treden met politici zonder als klokkenluider weggezet te worden; tot het faliekant fout gaat, De biodiversiteit is te belangrijk om het zover te laten komen.

MEER INHEEMS GROEN DAN HET MAAIBARE

Als er inheems ecologisch waardevol groen wordt gerealiseerd, gaat het in Haarlem vooral om ruigten met maaibare gewassen. Het lijkt dat de maaibaarheid de inrichting van het groen bepaalt en niet de ecologische waarde. Daarnaast is het onderhoud puur floristisch gericht met de gedachte dan komen de insecten vanzelf. Dat bewijst een zeer gebrekkige ecologische kennis. De flora, de producentenorde, is dan wel de basislaag van de voedselpiramide, maar moet wel de hogere orden, die van de consumenten, op het juiste tijdstip en lang genoeg dienen om de piramide overeind te houden. De eerste consumentenorde bestaat voor 80% uit geleedpotigen waarvan ruim 70% insect is. Dat is niet voor niets zo. Zij dienen niet alleen de flora, maar ook direct of indirect de hogere organismen van voedsel. Het schaden van de basis van die piramide heeft derhalve ernstige gevolgen voor het voortbestaan van enig ecologisch evenwicht, dat inmiddels al ernstig gedecimeerd is; zeker ook in Haarlem. Het zijn juist die basislagen waar de groenontwerper en -beheerder in werkt en die ze steeds naar eigen inzicht willen inrichten en onderhouden zonder rekening te houden met de onderlinge samenwerking van flora en fauna, met name de ongewervelden die het leven van hogere organismen mogelijk maken.

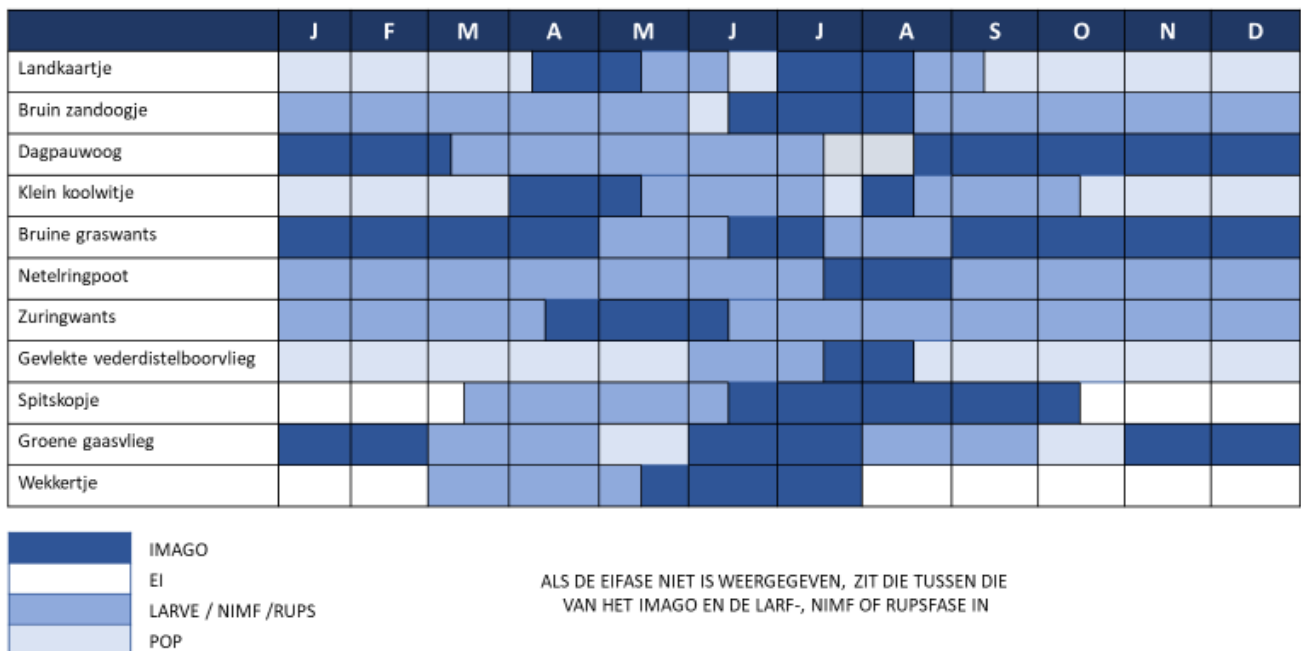
De levenscyclus van geleedpotigen speelt zich doorgaans af binnen een periode van 12 maanden. Hoe die verloopt is soortafhankelijk. De ene overwintert als volwassen dier (imagine), de andere als ei, larf of nimf. De langste fase in die ontwikkeling is die van het onvolwassen dier. Die krijgen doorgaans maar een korte kans om zich voort te planten en sterven daarna. Ziet een vogel of zoogdier zijn legsel of worp verloren gaan, dan krijgen ze in hetzelfde jaar, of het jaar daarop, een nieuwe kans op soortbehoud. Worden ongewervelden, met name geleedpotigen, ongeacht hun levensfase, gedood, dan vernietigt men hele generaties en draagt men bij aan de neergang van de biodiversiteit. Dat is wat er met het huidige groenbeheer in Haarlem, en de meeste andere gemeenten, gebeurt. Al wordt er maar een keer per jaar gemaaid, steeds worden grote hoeveelheden geleedpotigen vernietigd.

Geleedpotigen zijn over het algemeen het grootste deel van hun leven zeer beperkt mobiel en vliegen kunnen ze pas in het volgroeide stadium. Het krijgen van vleugels, na de laatste vervelling of bij de metamorfose voorafgaande aan de ontpopping, dient alleen voor het spreiden van de genen. Het is in principe in die levensfase dat de meeste geleedpotigen behoefte hebben aan nectar en stuifmeel; zij vliegen dan op 'drachtplanten' zoals dat heet. De meeste larven en nimfen leven echter in en van het groen van planten - dat zijn waardplanten - of zijn bijvoorbeeld insectivoor. Doordat ze zich in hun ongevleugelde levensfasen nauwelijks verplaatsen, worden ze met de gemaaide waardplanten afgevoerd en vernietigd. Niemand kan dus ontkennen dat het huidige groenbeheer toenemende schade veroorzaakt aan de biodiversiteit.

Tijdens de lezingen die ik geef toon ik onderstaande dia, waarin de levenscycli van diverse geleedpotige, die in de kruidlaag leven, staat weergegeven. Mijn vraag aan de zaal is dan: geef mij eens aan op welk

moment er gemaaid kan worden zonder grote schade aan te richten aan het voortbestaan van deze diersoorten. De zaai blijft dan oorverdovend stil.

LEVENSCYCLUS VAN ENKELE GRASLANDINSECTEN

Aan u allen dezelfde vraag.

Mocht de reactie zijn: 'we kunnen niet alle dieren sparen' geef dan maar aan welke wel en welke niet. Tevens ben ik benieuwd naar de criteria die tot die selectie hebben geleid.

Er is een oplossing door de groeninrichting en het maaibeleid bij te stellen. Daarover geef ik o.a. lezingen in het land en daar wil men het ook begrijpen. Het moet dan toch ook mogelijk zijn om het groenbeheer- en inrichting in Haarlem zo aan te passen dat de biodiversiteit zich kan herstellen. Het scheelt geld en draagt bij aan de CO2- en waterbeheersing.

GROENBEHEER EN -INRICHTING WAARBIJ HERSTEL VAN DE BIOOVERSITEIT LEIDEND IS

Victor Westhoff (1916 - 2001) is reeds in zijn studententijd begonnen met het bestuderen van plantengemeenschappen. Gemeenschappen die zijn ontstaan door de menselijke ingrepen in de natuur. Ger Londo (1935 – 2018) heeft uiteindelijk het beheer bestudeert, dat er voor moest zorgen dat die gemeenschappen bleven bestaan. Beiden zijn botanici en hebben zich niet intensief verdiept in de organismen die in en van die gemeenschappen leven. In natuurreservaten krijgen die trouwens de kans om zich te handhaven, omdat die groot van oppervlak zijn en niet jaarlijks worden kaalgeslagen. Er zijn vele biotopen in ons land met een vegetatie die daarop is aangepast. Zo vragen bosplanten een rijkere bodem en minder zonlicht dan de gewassen op zure, voedselarme, heidevelden. Nu is de stad geen natuurreservaat, al was het alleen al omdat het leidingennet, de infrastructuur en de bouwdrift vragen om frequent graven; ingrepen die zeer ingrijpend zijn voor de biodiversiteit. Toch hoor ik keer op keer beheerders roepen dat de grond verschaald moet worden. Een methode die Londo voorstelt voor het in stand houden van een flora die van voedselarme grond houdt. Dat is wel een hele enge visie en wordt waarschijnlijk gebezigd om te kunnen blijven maaien.

Het verdient aanbeveling om veel meer dan nu het geval is bomen, heesters en kruiden te combineren. Elke groenlaag kent haar eigen gebruikers en ze zijn van elkaar afhankelijk. De kruidlaag moet vooral bestaan uit overblijvende inheemse soorten. Er zijn er voldoende om niet alleen een ecologisch waardevolle maar ook een visueel aantrekkelijke zone te creëren. Dat geldt overigens ook voor beplanting in rotondes en andere perken.

In de eerste jaren van deze eeuw heeft een extern bureau in opdracht van de gemeente Haarlem een voorstel gedaan om te komen tot bezuinigingen op het groenbeheer. Het resultaat kreeg de naam 'Het Haarlemse bomenboek' en moest leiden tot het weghalen van de kruid- en heesterlaag om te komen tot bomen in gras; 'Zocheriaans' werd het schandalig genoeg genoemd. Protesten hebben er toe geleid dat het gemeentebestuur het plan heeft afgewezen. Vervolgens is het echter toch uitgevoerd. Alleen al in Molenwijk bijvoorbeeld, een van de groenste wijken van de stad, verdween de genoemde vegetatie langs het doorgaande water en goeddeels in het middengebied; in de 80er jaren aangeplant op basis van ontwerpen van Nico Brink. Het werd met gras ingezaaid en langs de wegen vervangen door monoculturen van snoeibare heesters van vooral cultuurvormen van exotische soorten. Wie twijfelt aan de juistheid van mijn woorden doet enig onderzoek en vraagt tekeningen op van de oude aanplant.

De huidige inrichting en het onderhoud van het groen wordt vooral onderbouwd door te stellen dat het arbeidsextensief is en dat 'ruigtekruiden' gemaaid moeten worden om vergrassing te voorkomen. Beide gedachten zijn m.i. onjuist, maar worden graag gebruikt om op de oude voet door te gaan met het huidige beheer. Veranderingen zijn immers lastig.

Eerst de vergrassing.

Doordat in het verleden steeds weer graszaden zijn gebruikt van met name cultuurvormen van vooral exotische en zodevormende grassen, werkt het maaibeleid op heel veel plaatsen de biodiversiteit ernstig tegen. Inheemse plantensoorten die van levensbelang zijn van het overgrote deel van onze inheemse ongewervelden, worden door de zodevorming verdreven. Daar werden ze ook voor toegepast en zo worden ze ook door de leveranciers aangeprezen.

Vergrassing is m.i. dus het gevolg van eigen handelen. Voor de bermen met ruigtekruiden moet de grond gefaseerd diep omgewerkt worden en opnieuw ingezaaid en/of beplant (teelt door bijvoorbeeld Paswerk, Ecosol en door taakgestraften) met inheemse soortechte gewassoorten. Dat is de enige mogelijkheid om van die invasieve grassoorten af te komen. Vervolgens moet het groen in maaidelen opgedeeld worden. Bijvoorbeeld:

- een veld opdelen in twee stukken en dan het ene jaar het ene stuk maaien en het volgende jaar het andere. Of
- twee zeer nabij gelegen velden om het jaar maaien met een overlap van een jaar. Of
- bij bermen lang doorgaande en andere wegen, het ene jaar de ene zijde en het andere jaar de andere zijde.

Het voorgaande komt neer op om het jaar maaien. SOVON heeft tot mijn vreugd onlangs de resultaten van een onderzoek gepubliceerd dat het nut van mijn voorstel onderbouwd. Door in een gebied om het jaar te maaien, herstelde de populatie ongewervelden zich zo, dat de met uitsterven bedreigde Kwartelkoning weer in aantal toenam door het voeraanbod.

Verder moet veel meer dan nu het geval is gebruik gemaakt worden van inheemse vaste plantensoorten. Voor elke grondsoort zijn, rekening houdende met de relatieve vochtigheid van de bodem en de bezonning voldoende inheemse plantensoorten te vinden om tot ecologisch waardevolle, maaiarme en visueel aantrekkelijk groen te komen. Waar een wil is, is een weg en het is, doordat het arbeidsextensief is, kostenbesparend en daardoor weer extra duurzaam. Extra duurzaam doordat er minder sprake zal zijn van inhuur die door de aan- en uitbestedingsmethode niet (altijd) leidt tot de keuze van het meest ecologische/duurzame bedrijf dat soms met hun benzine of diesel slurpende materieel van ver buiten Haarlem naar onze stad komen.

Verder ontstaat er in het ongemaaide deel een microklimaat waarin ongewervelden zich bij de steeds droger wordende zomers in terug kunnen trekken en voorkomt het schade aan het zeer belangrijke bodemleven door uitdroging van de grond.

EVALUATIE ECOLOGISCH BELEIDSPLAN

Graag wijs ik het gemeentebestuur er op dat zij, mede op mijn voorstel, de behandeling van de evaluatie van het Ecologisch beleidsplan hebben aangehouden. Er is eind 2017 / begin 2018 unaniem besloten om weer een stadsecoloog aan te stellen, die zijn of haar licht over het betreffende stuk moet laten schijnen. Na een m.i. wonderlijke aanstellingsprocedure is, voor zover ik weet, de evaluatie nog steeds niet in de Raad behandeld en aan het college voorgelegd. Via, via heb ik begrepen dat er een externe tuin- en landschapsontworpster uit Gouda is aangetrokken om die klus te klaren. Wellicht zijn die berichten onjuist. Zo niet, dan begrijp ik die inhuur niet. Het is te hopen dat die kosten dan niet ten laste worden gebracht van de € 200.000,00 die jaarlijks extra wordt begroot voor het ecologisch beheer van het groen. Een bedrag waarvan volgens mij een substantieel deel gaat naar Landschap Noorholland, voor het beheer van slechts twee ver uiteen gelegen gebiedjes aan de rand van de stad, adviezen en wat hand en spandiensten. Nogmaals; de biodiversiteit in de stad is alleen geholpen door een goede ecologische infrastructuur door de gehele stad, waarbij rekening wordt gehouden met de beperkte actieradius van de ongewervelden.

MEER PUNTEN DIE MIJ ERGEREN

Er zijn nog meer punten die mij ergeren. O.a.:

- Het steeds maar weer gebruiken van exotische gewassen en hun cultuurvormen in het openbaar groen
- Het onzinnige gebruik van kunststof waterkragen rond bomen. Een aarden wal voldoet ook. Verder worden die kragen aan flarden gereden door maaiers en zelden weer weggehaald. Net als het gebruik van draagtasjes, moet het gebruik van zou het gebruik van die kunststof kragen verboden moeten worden als de politiek en de ambtenarij duurzaamheid serieus nemen.

- Het overvloedig gebruik van boompalen. Steeds weer zie ik minimaal twee palen. Afhankelijk van het formaat van de boom is één schuingeplaatste voldoende. Dat scheelt hout en derhalve duurzamer. Het is toch vreemd om teveel bomen te kappen teneinde nieuwe overeind te

houden. Verder worden er ook wel onnodig gaasmantels van kunststof om bomen geplaatst ter voorkoming van vraat; zoals in het Schoterbos. Dat risico wordt m.i. in het stedelijk gebied nauwelijks gelopen. Derhalve moet het gebruik gestopt worden.

- Het steeds weer toepassen van oeverbeschoeiingen die een eind boven de waterlijn eindigen. Het is de bedrijven bekend dat hout onder water minder snel rot dan op de grens van water en lucht. Daarom wordt het bovenste deel van de beschoeiing van tropisch hardhout gemaakt en het onderste deel van Europees hout. Dat rottingsproces onder water is zo traag, dat er nog steeds zeer oude houten scheepswrakken gevonden worden die in redelijk goede staat verkeren; tot ze boven water komen. Dan moeten ze om ze te conserveren nat gehouden worden; zie de Wasa in Stockholm.

Het is derhalve veel duurzamer om de beschoeiing vlak onder de waterlijn te laten eindigen. Hardhout gebruik kan dan teruggebracht worden hetgeen de import van dat hout kan beperken. Ook al is het FSC-gecertificeerd, het komt per schip uit de tropen en veroorzaakt minder, maar nog altijd schade aan de biodiversiteit in de oorspronkelijke natuurgebieden door het menselijk handelen. Het getuigt dus van weinig duurzaam inzicht als de gemeente door blijft gaan met het huidige beschoeiingsbeheer, temeer omdat het voor de biodiversiteit in onze stad eveneens schadelijk is. Een oever met een natuurlijke overgang naar het water geeft de fauna die leeft op de grens van water en land (bijv. watervogels, amfibieën en geleedpotigen) alsmede de vele zoogdieren en andere vogels, zeker in de steeds droger wordende zomers, weer kansen op voedsel, drinkwater en voortplanting.

Verdronken eegel

Wie bang is voor afkalving van de oever heeft het mis. Minimaal twee meter uit de kant moet niet meer gemaaid worden. Die strook kan ingeplant worden met inheemse vaste planten die van een natte biotoop houden. Hun wortelgestel zal afkalving voorkomen.

BEWONERSPARTICIPATIE

Er zijn politieke partijen die vinden dat met het huidige beleid voldoende wordt gedaan aan de biodiversiteit, o.a. door geveltuintjes, ingeplante boomrondes, het werpen van zaadbommen, het creëren van (honing)bijenlinten en Steenbreek 023. Helaas moet ik stellen dat die initiatieven of niets, hoogstens nagenoeg niets, bijdragen het noodzakelijke herstel van de biodiversiteit. Het is dan ook een domme gedachte. Wie zich serieus in de ernstige en ook voor de mens bedreigende situatie verdiept, zal dat met mij eens zijn.

Het voorgaande geldt ook voor bewonersparticipatie. Net als huizenbouw, het aanleggen van een wegen of leidingennet vereist de ecologische aanpak van het stadsgroen kennis; kennis verkregen door een goede opleiding op dat gebied. Daarvan is hoogstzelden sprake bij burgers die zich met het groen bemoeien. Onderstaand enkele foto's gemaakt in mijn wijk. Het is de taak van specialisten, in dienst of ingehuurd door de overheid, om te zorgen voor het herstel van onze leefomgeving. De biodiversiteit is te belangrijk om dat uit te besteden aan nitwits.

DRINGENDE ADVIEZEN AAN HET GEMEENTEBESTUUR

1. Geef geen vergunning af om op het voormalige schoolterrein aan de Haarlemse Zwemmerslaan (Linnaeuscollege) bijenkasten te mogen plaatsen.
2. Geef, tot er duidelijk een goed herstel van de biodiversiteit is vastgesteld, geen vergunningen meer af voor het houden van Honingbijen of het plaatsen van meer bijenkasten dan er nu in Haarlem aanwezig zijn.
3. Voorkom dat de ecologische waarde van het bij 1 genoemde terrein verder wordt aangetast door het realiseren van al dan niet ecologisch beheerde (moes)tuintjes of het gebruik van verhardingen (pallets, stoep of grindtegels e.d.).
4. Voorkom zaagwerk in de bomen die op het in punt 1 genoemde terrein staan.
5. Zorg voor een ruimere aanplant van heesters en vaste planten in de stadsperven, plantsoenen en bermen, ook in combinatie met bomen.
6. Gebruik alleen nog soortechte inheemse gewassen.
7. Laat bij het groenonderhoud, met name bij het maaieregime, het sparen van zoveel mogelijk ongewervelden leidend zijn. Hiertoe is het volgende essentieel:
 - een veld opdelen in twee stukken en dan het ene jaar het ene stuk maaien en het volgende jaar het andere.
 - Of twee zeer nabij gelegen velden om het jaar maaien met een overlap van een jaar.
 - Of bij bermen lang doorgaande en andere wegen, het ene jaar de ene zijde en het andere jaar de andere zijde.
8. Zorg voor oeverbeschoeiingen die net onder het wateroppervlak eindigen en plant de oever over een breedte van minimaal 1,5 meter aan met inheemse oevergewassen.
9. Beperk de uitgifte van grond ten behoeve van bewonersparticipatie en leg daarbij dwingende regels op ten aanzien van het gebruik en controleer dat.
10. Vraag zo snel mogelijk om de evaluatie van het Ecologisch beleidsplan uit 2013 en laat die evaluatie gebeuren door een deskundige op het gebied van de ecologie.
11. Vergeet bij punt 10 niet om zeer secuur de uitgave van de extra gelden voor het ecologisch beheer van het groen (€ 200.000,00 p.j.) nauwkeurig te controleren, de relatief oppervlakkige rapportage in de jaarverslagen van Spaarnelanden zijn te globaal.

Dit was mijn laatste poging om het beheer van het Haarlemse groen zo te wijzigen dat de biodiversiteit zich kan herstellen. Wie echt duurzaam wil denken en doen mag de biodiversiteit niet al dan niet bewust bagatelliseren.

Vriendelijke groet,
Peter Bulsing
Haarlem